ob 50. letnici

naša župnija Škofije

Uvod

Območje, ki ga danes zajema župnija Škofije, je bilo vse čase bolj ali manj na prepihu, na prehodu. Skozi župnijo poteka najkrajša kopna pot iz Trsta do Kopra in drugih istrskih mest. Tukaj so se neprenehoma postavljale, prestavljale in odpravljale meje. Postavljanje meje po 2. svetovni vojni in dokončna postavitev meje z Italijo leta 1954 je sprožilo val odseljevanja in priseljevanja. Veliko ljudi se je priselilo, ostalo je zelo malo domačinov. Zato je bila posebej modra odločitev, da se je leta 1960 ustanovila župnija Škofije.

Bližina župnijske cerkve naj bi ljudi povezovala in jim nudila dom. Za to si prizadevamo še danes v okviru župnijskih skupin. V župnijski cerkvi in treh podružnicah se verni srečujejo med seboj in z Bogom. Krepijo svojo vero, da jo lahko živijo predvsem doma v družini in v svojem okolju.

Petdeset let župnije je tehten razlog, da se ozremo na prehojeno pot in ob današnjem dogajanju v župniji usmerjamo pogled v prihodnost. V tem obdobju je veliko ljudi sooblikovalo življenje v župniji na raznih področjih. Vsem tem izrekamo zahvalo. Vseh teh 50 let je gotovo velik Božji dar za našo župnijo, zato je obhajanje tega jubileja izraz naše hvaležnosti Bogu.

Na naslednjih straneh je zbrano nekaj drobcev iz zgodovine naše župnije, kar je bilo zapisano na raznih mestih. Na koncu pa so današnji župnijski sodelavci kratko orisali delovanje nekaterih župnijskih skupin. Upam, da boste lahko začutili, kako je župnija začela »utripati« pred pol stoletja in kako je v teh letih živela ter kako živi danes.

Poznanje preteklega in današnjega življenja in delovanja v naši župniji lahko pomaga sooblikovati življenje danes in jutri. Ob tem se lahko prepričamo, kako resničen je latinski pregovor: Historia vitae magistra - zgodovina je učiteljica življenja!

Ustanovitev nove župnije

Poznavalci razmer, ki so nastale po 2. svetovni vojni, trdijo, da se je kar 85 % prebivalcev odselilo s področja današnje župnije Škofije. Na izpraznjeno področje so se začeli naseljevati ljudje iz raznih krajev Jugoslavije. Naraščalo je torej število prebivalcev.

Duhovniki sosednjih župnij (Osp, Lazaret, Predloka, Dekani, Tinjan) so ugotavljali, da so mnogi zaselki zaradi oddaljenosti izgubili vsak stik z matično župnijo, torej so živeli na robu, periferiji župnij, h katerim so pripadali. V majhnem številu so se udeleževali verskih obredov in malo jih je bilo aktivno vključenih v župnijsko življenje. Verniki Prve (Spodnje) Škofije, ki so spadali v župnijo Lazaret, so redko kdaj prišli v župnijsko cerkev. V župnijo Dekani je spadala Druga in Tretja Škofija. Do svoje župnijske cerkve so imeli več kot pol ure težavne poti – do cerkve na Spodnji Škofiji pa samo 10-15 minut. Verniki Četrte Škofije so spadali v župnijo Tinjan. Do cerkve je vodila strma pot, za kar so porabili več kot pol ure.

Posebne razmere je ustvarjal tudi takratni politični režim, ki je oviral normalno versko življenje in ustvarjal sovražen odnos do vernih. V kraje tik ob državni meji so pošiljali preverjene ljudi, ki so opravljali državne službe (vojaške starešine, miličniki, cariniki, učitelji in drugi).

Primerna rešitev bi bila, da bi se ti verniki združili v novo župnijo, dobili svojega župnika in svojo župnijsko cerkev. Tako bi se lahko zbirali k bogoslužju v primerno oddaljeni župnijski cerkvi, tam prejemali zakramente in bili deležni verskega pouka.

Na Spodnji Škofiji so imeli že šolo, pošto in avtobusno postajo, zato bi bilo primerno, da bi bilo središče župnije tudi tukaj in bi cerkev na Spodnji Škofiji postala župnijska cerkev.

Ideja o novi župniji ni bila čisto nova, kajti o tem so razmišljali že takoj po prvi svetovni vojni. Leta 1956 pa je dekan Dominik Pegan posredoval pobudo za ustanovitev nove župnije apostolskemu administratorju dr. Mihaelu Torošu. 31. julija 1958 so upravitelji župnij Osp, Tinjan, Predloka, Dekani in Lazaret sprejeli dogovor o spremembi nekaterih župnijskih mej zaradi »uspešnega pastirovanja v skladu z novimi gospodarskimi in prometnimi razmerami«.

Po mnogih posvetovanjih in pogovorih je 1. septembra 1960 bilo podpisano ustanovno pismo, v katerem je zapisano: »Odločamo, da se na Koprščini med župnijami Osp, Dekani, Lazaret in med državno mejo proti Miljam ustanovi nova župnija z imenom Škofije. Nova župnija obsega kaplanijo Plavje s cerkvijo svete Lucije in vasicama Badiha in Elerji. Dalje II. Škofijo s cerkvico posvečeno Kristusu Kralju in III. Škofijo, ki ju s tem odrezujemo od njune dosedanje župnije Dekani, ter IV. Škofijo in zaselek Rombi, ki ju odrezujemo od dosedanje župnije Tinjan. Dalje dodeljujemo novi župniji zaselka ob cesti iz Trsta proti Kopru Forteco in Valmarin ter posamezne raztresene hiše na tem področju.«

Ime nove župnije Škofije

Slovensko ime Škofije za področje, kjer je nastala nova župnija s tem imenom, zasledimo v cerkvenih dokumentih že zelo zgodaj - na primer Letopis tržaško-koprske škofije (Prospectus beneficiorum ecclesiasticorum et status personalis cleri) za leto 1900 navaja, da ima župnija Lazaret (Risanum) podružnico Škofije. Italijansko ime je sestavljeno: Albaro Vescovà. Ime Škofije prihaja iz besede škof (il vescovo) oziroma škofija (il vescovado). Z obnovitvijo samostojnega škofijskega sedeža v Kopru (po Naldiniju 1187) je koprska občina podarila škofiji med drugim velik del hriba, na katerem se danes razprostirajo Škofije – to je bilo področje 2.000 vinogradov in se je imenovalo Mondelvescu (Škofov hrib). Zemljo so obdelovali s pomočjo kmetov najemnikov – kolonov. Škofa Naldini in Borromeo sta ob koncu 17. in v začetku 18. stoletja dala zanje zgraditi stavbo. Za kmečki dvor se je uveljavilo ljudsko ime Cortivo del Vescovo (»Škoflja kortina«). Iz cerkvenih in notarskih zapisov je razvidno, da se za to področje pojavljajo tudi naslednja imena: Albaro, Alber, Villa degli Alberi - vas dreves. Najstarejši dokument, kjer je omenjeno ime Albaro, je prodajna pogodba za vinograd iz leta 1203.

Ime Albaro (»črni topol«) je zgodovinsko omejeno na Spodnjo (Dolenjo) Škofijo ali Prvo Škofijo. Zato so dodali še vescova (skrajšano od vescovado = škofija), ker se je v 18. stoletju vse bolj uveljavljala raba slovenskega imena Škofija (Scofia). S tem so povezali tudi zaselke, ki so se razprostirali po hribu proti Tinjanu in so se vedno imenovali Vescovà – Škofije zaradi posesti škofovske menze.

Ime kraja – Scoffia – se je prvič pojavilo leta 1620 na beneškem zemljevidu. Koprski škof Paolo Naldini pa v svojem delu »Corografia ecclesiastica (1700) že opisuje tri Škofije: »di sotto, di mezzo, di sopra (dolenja ali spodnja, srednja, gorenja ali zgornja)«. Proti koncu 19. stoletja so začeli uradno poimenovati Spodnje in Zgornje Škofije. Župnija pa je dobila ime Škofije, saj povezuje vse zaselke, tako rekoč vse tri oziroma štiri Škofije.

Cerkev svetega Mateja na Spodnji Škofiji

Do ustanovitve župnije Škofije je bila podružnica Lazareške župnije oziroma kuracija. Latinsko se je župnija Lazaret imenovala Risanum – danes Bertoki.

Cerkev je bila sezidana na takratnem pokopališču. Leto izgradnje 1674 je vklesano v kamniti prekladi vhodnega portala. Vklesan je grb in napis: FRANC ZENO EPIS IVSTIN ANNO DNI M.DC. LXXIV. Torej je cerkvico posvetil koprski škof Frančišek

7

Zeno. Že prej je na tem mestu stala cerkvica, ki je bila sezidana leta 1568, vendar o njej nimamo podatkov.

Vhodna fasada ima v osi kamnit ravno zaključen vhodni portal in ob strani manjši kamniti kvadratni okni. Razgibano oblikovan dvojni zvonik na preslico je postavljen na sleme stavbe, v osi vhodnega portala. Od nekdanje cerkve je ohranjena samo še zunanja lupina. Notranjščina je v celoti predelana. Nekoč je imela dva oltarja: na glavnem je bila oljnata slika svetega Mateja, na stranskem oltarju pa kip Lurške Matere Božje. Cerkev svetega Mateja je zanimiva zaradi svoje tipične, v oblikovanju skromne, istrsko-primorske arhitekture.

Cerkev stoji na pomembni prometno strateški točki, na trgu, na najvišji točki vasi, kjer se teren prevesi proti državni meji. Škofijski preval je omogočal najlažji prehod iz Rižanske doline v Žaveljski zatok. Že sredi 18. stoletja je bila preko Škofij speljana cesta, ki je povezovala beneški Koper in habsburški Trst. Poimenovali so jo Via Flavia. Do leta 1935 je skozi Škofije potekala tudi ozkotirna železniška proga (Parenzana / Porečanka), ki je povezovala Trst s Porečem. Leta 2005 je bila narejena avtomobilska cesta.

Danes je cerkvica sv. Mateja spremenjena v majhno dvorano, kjer imajo svoje dejavnosti skavti in druge župnijske skupine. Veliko let so prostori služili za verouk in pevske vaje.

Cerkvica je bila obnovljena oziroma predelana 1967. Leta 2010 je bilo zamenjano ostrešje, okna in vrata ter prebarvana fasada.

Cerkev Srca Jezusovega

Cerkev je postajala premajhna in začela razpadati, zato so začeli zbirati sredstva za gradnjo nove, večje cerkve. Nekateri so hoteli graditi novo cerkev v bližini pokopališča, ki so ga za vse štiri Škofije uredili leta 1910. Ljudje, ki so imeli na Spodnji Škofiji trgovine in gostilne so se odločili, da bodo gradili cerkev v bližini stare cerkvice. Dela so začeli leta 1931. Načrte je naredil inženir Ramiro Meng, dela je vodil ing. Barbieri. Občina Milje je dala teren, pesek, apno in nekaj lesa, ljudje pa so kopali in vozili

kamenje ter pomagali pri delu. Blagoslovitev temeljnega kamna je bila 31. januarja 1932. Nova cerkev je bila blagoslovljena 23. septembra 1934.

Vsa cerkev je v romanskem slogu. Glavni oltar je bil sezidan iz kraškega marmorja. Kamniti tabernakelj je daroval sanatorij iz Ankarana. Cerkvi je prizidana zakristija. V steni za glavnim oltarjem je bil v vdolbini visok kip Srca Jezusovega. Na levi strani je bil Marijin oltar, na desni pa oltar svetega Mateja. V cerkvi je bila tudi lesena prižnica in lesena obhajilna miza. Zvonik so naredili šele 1987. 18. oktobra ga je blagoslovil škof dr. Janez Jenko.

Notranjost cerkve se je ves čas spreminjala. Še posebno po zamenjavi glavnega zavetnika cerkve in župnije. Župnik Anton Hribernik je leta 1972 zapisal v prošnji za spremenitev glavnega zavetnika župnijske cerkve in župnije, da je podoba svetega Mateja - glavnega zavetnika cerkve, ki je na desni strani glavnega oltarja, zelo nevidna. V ospredju je kip Srca Jezusovega, zato bi bilo primerneje, da je cerkev in župnija posvečena Srcu Jezusovemu.

Kip so prestavili in na njegovo mesto v letu 1992 dali sliko svetega Mateja, ko je bil docela prenovljen tudi prezbiterij. Istega leta je škof msgr. Metod Pirih cerkev posvetil ter blagoslovil nov oltar, ambon in krstilnik (5. oktober 1992).

Podružnična cerkev Kristusa Kralja na Zgornjih Škofijah

Ko je bila v glavnem dograjena cerkev na Spodnji Škofiji so začeli graditi svojo cerkvico tudi na Srednji Škofiji, ob cesti na Tinjan.

Temeljni kamen je leta 1934 blagoslovil dekan iz Ospa Franc Malalan. Dela so bila končana v štirih letih. Zaradi pomanjkanja

sredstev niso mogli dokončati zvonika. Cerkev so blagoslovili 29. novembra 1938. Na oltarju so kipi: Kristus Kralj, Brezmadežna in sv. Anton Padovanski. Slog je romanski. Prezbiterij se konča v obliki trapeza. Cerkvena ladja ima odprto ostrešje s planetami. Fasado so naredili leta 1957. Cerkev je bila do leta 1960 podružnica župnije Dekani. Vse do danes obhajajo praznik Kristusa Kralja s procesijo. Z molitvijo in pesmijo pospremijo kip Kristusa Kralja po osrednjem delu vasi.

Plavje

Kaplanija Plavje s cerkvijo svete Lucije je do leta 1960 spadala v župnijo Osp. Po drugi svetovni vojni jo je državna meja ločila od župnijskega središča. Upravno sodno so spadale (leta 1900) k občini Milje (Muggia) v sodnem okraju Koper. Nekoč naj bi pod Plavjami stala cerkev svetega Klemena, saj najdemo v osapski mrliški knjigi iz leta 1619 zapisano, da je bil pri cerkvi sv. Klemena pokopan Ivan Dugon s Plavij. Nihče ne ve, kdaj je ta slavna cerkvica propadla in zakaj.

Po ustnem izročilu sta dve dobri in premožni domačinki sestri sklenili sezidati novo cerkev. Posvetili so jo sv. Luciji in sv. Roku. Sedanji zvonik so sezidali šele leta 1892 s podporo takratne deželne vlade. Prej sta dva zvonova visela kar na veji bližnje lipe. Cerkev je bila prenovljena leta 1925, ko je bil v Ospu župnik in dekan Franc Malalan. Priskrbel je tudi nov marmornati oltar in orgle iz cerkve sv. Jakoba v Trstu.

Cerkev stoji v strnjenem delu vasi, na cerkvenem zemljišču starega pokopališča. Predvidevajo, da je bila cerkev zgrajena v drugi polovici 19. stoletja.

Glavni oltar je v novoklasičnem slogu. Na steni je oltarna platnena slika svete Lucije v pozlačenem okvirju. Leta 1925 jo je naslikal domačin samouk Avguštin Hrovatin.

Levi oltar je posvečen svetemu Roku. Na vsaki strani njegove slike stojita iz mavca izdelana kipa sv. Alojzija in sv. Antona Padovanskega. Drugi oltar je oltar Marijinega obiskanja. Na straneh stojita lesena kipa svetega Jožefa in svetega Janeza Krstnika.

Samostojna kaplanija Plavje je imela tri podružnice: sveta Brigita na Hribih, sveta Barbara pri Koroščih in sveti Ivan na Štramarju. Osnovna šola se omenja že 1864.

1. septembra 2004 je škof Metod Pirih izdal odlok o priključitvi kaplanije Plavje župniji Škofije in preimenoval kaplanijo v podružnico svete Lucije. Ta odločitev je bila sprejeta zaradi pomanjkanja duhovnikov in ker v tej skupnosti ni polnega pastoralnega življenja.

Cerkev je bila prenovljena 1925 in 1951.

Tinjan

Župnijo Tinjan je začel leta 1965 soupravljati župnik s Škofij. Zgodovina Tinjana sega v prazgodovinsko obdobje. Še danes so vidni sledovi prazgodovinskega obzidja. Tu je bil najden bronast kipec iz rimskih časov. Vas je zelo stara in zavzema del kraja, kjer je bil sedež kaštelirja (prazgodovinskega gradišča).

Pred zgraditvijo te cerkve je na tem mestu stala neka druga cerkev, saj škof Naldini v svoji Corografii omenja staro zakristijo, ki je priključena novi cerkvi. Iz arhivskih virov izvemo, da je bila na Tinjanu že konec 13. stoletja župnijska cerkev. Na zemljepisnih kartah ga najdemo že leta 1600. Tinjan se pod tem imenom pojavi v nekem dokumentu iz leta 1229.

Cerkvica svetega Mihaela nadangela zavzema najvišjo točko tega hriba, kjer je v starih časih stala trdnjava s stolpom, katerega temelji so še vidni. Zgradba je preprosta v baroku 18. stoletja, vanjo pa vodi vhod pod masivnim zvonikom. Nad glavnim vhodom je v kamen vklesana podoba Kristusa na križu, letnica 1704 in nečitljiv napis. Predvidevamo, da je cerkev s svojo opremo nastala verjetno že malo pred tem letom, saj Naldini leta 1700 omenja prenovljene oltarje in zvonik. Nekateri pravijo, da je to najstarejša duhovnija ob Koprskem zalivu. Nekdaj je vas stala na severovzhodni strani pod vrhom hriba. Imenovala se je Škofljica in je bila posest koprskega škofa, kot tudi vse štiri Škofije pod hribom. Tam je stala tudi cerkev Marije Magdalene (sedaj je vidnih le še

nekaj ostankov in razvalin). Material in en zvon so prenesli na vrh, ko so zidali sedanjo cerkev. V zvoniku sta dva zvonova, eden je počen. Na enem je letnica 1634 in je deloma iz srebrne zlitine.

Cerkev je enoladijska z ravno zaključenim kvadratnim prezbiterijem. Strop v ladji in prezbiteriju, kjer je malo nižji, je raven, lesen in belo prepleskan. Ladja se na desni strani odpira v polkrožno, polkupolasto oblikovano kapelo.

Cerkev ima tri kamnite oltarje:

Glavni oltar je posvečen svetemu Mihaelu nadangelu. Verjetno je iz časa pred letom 1700, ker ga omenja že Naldini. Izdelan je v kombinaciji sivega in rdečega marmorja. Oltar stoji na kamniti oltarni mizi. Ob straneh oltarja sta na kamnitih podstavkih levo sv. Mihael in desno sv. Ciril (ali Metod).

Drugi oltar je posvečen svetemu Antonu Puščavniku. Zgornji del oltarja je polkrožno zaključen in kockasto dekoriran.

Tretji oltar je posvečen Brezmadežni. Stoji v kapeli, ki je bila sezidana leta 1919. Oltar je moderno oblikovan in izdelan iz sivega marmorja.

Župnija Tinjan je bila združena z župnijo Škofije 1. januarja 2005. S tem je postala podružnica župnije Škofije.

Župniki v župniji Škofije

1. Z ustanovitvijo župnije Škofije je postal soupravitelj Dominik Pegan, župnik v Dekanih. (Že 1. julija 1957 je začel upravljati Škofije kot podružnico.)
2. 1965 Franc Prelc, prvi župnijski upravitelj.
3. Od 15. avgusta 1966 vodijo župnijo salezijanci. Prvi župnijski upravitelj je bil Jožef Vidic.
4. 1971 Anton Hribernik.
5. 1976 Metod Lampe (nekaj mesecev je župnijo upravljal Mirko Simončič).
6. 1979 Janez Ulaga.
7. 1983 Franc Stritar.
8. 1994 Vinko Štrucelj.
9. 2001 Jožef Krnc.
10. 2004 Štefan Krampač.

Duhovni pomočniki

1. 1967 Bogdan Metlika
2. 1970 Anton Krnc
3. 1971 Mihael Maček
4. 1997 Jože Bakan

Skupine v župniji

Ministrantska skupina

Z našimi ministranti in ministrantkami je pa tako: včasih jih je ob nedeljah okrog oltarja toliko, da skoraj ni dovolj sedežev, drugič sta samo dva ali pa noben. Naši ministranti so namreč dejavni na več področjih v župniji. Skoraj vsi so skavti in pevci. Pomanjkanje ministrantov se čuti, ko so kot skavti na taboru ali kje drugje ali ko pojejo na koru. Tudi pri oltarju je njihovo sodelovanje vsestransko: navdušeno pojejo, petje spremljajo večkrat tudi z glasbenimi inštrumenti, ko pridejo na vrsto berejo berila, redno pa berejo prošnje. Z veroučno skupino sooblikujejo mesečna nedeljska bogoslužja. Pred velikimi prazniki se še posebej pripravijo, da so obredi slovesni in bogoslužja lepo oblikovana.

Pevski zbori

Prvi župnik, Dominik Pegan, je leta 1961 zapisal v župnijsko kroniko: »Podružnica K. Kralja na Sr. Škofiji je imela vsa leta svoj mešani pevski zbor. Takoj po vojni je štel veliko članov. Od leta 1956 dalje – od kar ga poznam – pa je bil bolj šibak.«

Prepevati naj bi začeli v letu 1938, ko je bila cerkev blagoslovljena. Na Prvi Škofiji je pelo samo nekaj pevcev. Potem ko je bila ustanovljena župnija Škofije, so v župnijski cerkvi začeli peti tudi pevci s Srednje Škofije. V času komunistične diktature so pevce skušali na različne načine odvrniti od sodelovanja v cerkvi. Pevci so kljub temu redno peli vsako nedeljo in praznike ter vestno hodili na pevske vaje. S svojim petjem so sodelovali pri raznih dogodkih v župniji in tudi zunaj mej župnije. Udeleževali so se raznih pevskih srečanj. V svojih najboljših letih je v zboru pelo tudi do 30 pevcev. Kasneje je število upadalo iz različnih vzrokov. V mesecu aprilu leta 2010 je mešani pevski zbor prenehal delovati.

Od leta 1999 deluje tudi otroški pevski zbor. S svojim petjem in sodelovanjem bogati bogoslužje enkrat na mesec. V repertoarju zbora so večinoma duhovne ritmične pesmi, prav tako vedno z navdušenjem zapojejo cerkvene ljudske pesmi.

Trenutno je v otroškem zboru 10 otrok. Redno sodelujejo na srečanju otroških pevskih zborov na Rakovniku in se udeležijo otroških božičnic na obali.

Otroci, ki so začeli prepevati v otroškem zboru, so odraščali in začeli peti v svoji pevski skupini ter s tem ustanovili mladinski pevski zbor. V zboru je trenutno 8 mladih, pojejo pa enkrat na mesec pri sveti maši.

Z veseljem se udeležijo srečanja mladinskih pevskih zborov na Rakovniku, kjer zapojejo skupaj z mladinskimi pevskimi zbori iz cele Slovenije ter redno sodelujejo v župniji.

Karitas

Karitas župnije Škofije deluje od junija leta 2002. Zajema območje Spodnjih in Zgornjih Škofij, Plavij in Tinjana. Ideja se je porodila ob pripravi srečanja za bolne in ostarele istega leta. Potreba in želja po razumevanju socialne stiske ljudi je skupino vernikov v sodelovanju s tedanjim župnikom Vinkom Štrucljem spodbudilo, da so zastavili delo na podlagi dobrodelnosti in humanitarnosti.

Kot prva in glavna naloga novoustanovljene Karitas na Škofijah je po zgledu slovenske Karitas bila razdeljevanje hrane socialno šibkim v našem okolju ter skrb za osamljene in bolne. Kljub skromnosti in omejenim možnostim so bili ljudje pripravljeni delati. Zanos, dobrota in želja pomagati ljudem v stiski ter kot sad tega prostovoljno delo je ob upoštevanju dostojanstva pri vsakem človeku postalo temelj delovanja. Ni ljubezni do Boga brez ljubezni do sočloveka.

Karitas na Škofijah je delovala vsa leta v prepričanju, da brez dobrodelne ljubezni in solidarnosti ni pravega krščanstva. Zadali so si osnovne naloge, ki so jih po najboljših močeh izpolnjevali in katerih temelj delovanja je tudi današnja Karitas v župniji:

- Seznanjanje o solidarnosti, kajti poslanstvo prostovoljnega dela je znati deliti
- Pomoč družinam v stiski
- Pomoč ostarelim, bolnim in prizadetim
- »Da bo korak v šolo vesel« (zbiranje sredstev za šolske potrebščine, prehrano)
- Pomoč ob nesrečah
- Pomoč pri razdeljevanju hrane brezdomcem
- Obiskovanje ostarelih v domovih za ostarele
- Izkazovanje sočutja in razumevanja do sočloveka

Naša želja je, da bi zavest o dobrodelnosti in solidarnosti bila nepogrešljiv sestavni del vseh vernih v župniji. Z ljubeznijo in skrbjo do sočloveka lahko gradimo našo prihodnost. Če si pripravljen pomagati in darovati svoj čas, denar, znanje, se nam priključi, da bomo v župniji vsem ljudem v stiski ponudili pomoč.

Svetopisemska skupina

Zbirati smo se začeli jeseni leta 2006, ko je bilo leto Svetega pisma. Srečujemo se ob sredah vsak drug teden v mesecu, po maši. Kdor se želi pridružiti, je dobrodošel; Božja beseda je bogata za vse, nobeno vprašanje ni nezaželeno. Spoznavamo vsebino Svetega pisma, v kateri iščemo luči za naše korake. Skupaj odkrivamo odgovore, polne resnice, moči in tolažbe. Prepletata se strokovna razlaga Svetega pisma in razodetje, ki ga vsakemu iskrenemu iskalcu podeljuje Sveti Duh.

Naša srečanja sestavljajo skupna molitev, branje odlomka iz Svetega pisma in medsebojna podelitev tega, kar je člane skupine v odlomku nagovorilo. Prebrano povezujemo in primerjamo s temami našega vsakdanjega življenja. Je kraj, kjer se srečujemo in spoznavamo Boga. Želimo biti odprti vsem in za vsa vprašanja. Božja beseda je za vse čase, je sodobna in zgovorna.

Sveto pismo nam skuša približati Boga kot Ljubezen, kot tistega, ki želi, da imamo ljudje življenje v izobilju.

Skavti na Škofijah

Skavte je pred dobrimi 100 leti ustanovil Robert Baden Powell v Angliji in ti so se zaradi načina dela hitro razširili po vsem svetu. Tako tudi v Sloveniji po letu 1920. Žal so bili zaradi režima po 2. svetovni vojni prepovedani in ukinjeni (kot alternativa pa ponujeni taborniki; danes sta to dve samostojni organizaciji).

ZSKSS – Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov je bilo ponovno ustanovljeno leta 1990 v več krajih po Sloveniji s sedežem v Ljubljani. Združenju nas zavezujejo skavtska obljuba, zakoni, rutka in kroj, ki je danes v barvi kranjske lilije.

Eden krajev, kjer so mladi in zagnani fantje in dekleta leta 1990 ustanovili skavtsko skupino – steg Ankaran 1, je bil tudi Ankaran. Eden izmed takratnih ustanoviteljev je bil tudi s Škofij in je sodeloval kot voditelj v Ankaranu. Tam so se zbirali otroci iz več župnij.

Nad delom in delovanjem skavtov so se začeli navduševati tudi po sosednjih župnijah. A za delo so poprijeli takrat in danes zagnani župljani naše župnije. Leta 1995 so ustanovili drugo krdelo za otroke s Škofij. Poimenovali so ga krdelo Pojočih valov. Skozi vrste krdela je šlo do danes že …. otrok.

Leta 1999 se je četa v stegu Ankaran 1, ki je štela že preko 40 članov, razcepila v dve in od takrat imamo četo 'Zdola Zahejeve fije' tudi na Škofijah. V njej je bilo na začetku troje vodov: Tigri,

Pande in Koale. Tem so se pridružili s časom še Medvedi, Bizoni (ki so se kasneje preimenovali v Orle) ter v letošnjem letu Lame.

V klanu se zbirajo popotnice in popotniki, ki so si nadeli ime Boškarini.

V letošnjem letu pa je zaživel tudi naš steg - Škofije 1. Zdaj je v stegu zbranih skoraj 80 članov iz raznih krajev na obali in v zaledju.

Združenje je prostovoljno in neprofitno ter si prizadeva za celovit razvoj (telesni, duhovni in duševni) njegovih članov. Sestavljajo ga 4 veje - krdelo: Volkuljice in Volčiči od 8. do 11. leta, četa: Vodnice in Izvidniki od 12. do 16. leta, klan: Popotnice in Popotniki od 17. do 21. leta, voditelji, ki so člani SKupnosti VOditeljev po 21. letu. Kasneje so ti povezani v Združenju odraslih skavtov.

Namenjeno je otrokom, ki si želijo spoznavati naravo, domovino in ljudi v skupini svojih sovrstnikov. Trudimo se čim bolj spoznati bogastvo in pestrost naravne in kako čim bolj preprosto in skromno preživeti v naravi in z njo. Namen je tudi ob vrstnikih spoznavati sebe, svoj jaz in se truditi za razvoj v samostojne, odgovorne osebnosti. Način dela je pri vseh vejah enak – mlajši se učijo od starejših z igro in zabavo.

Že vsa leta imamo srečanja ob sobotah popoldne, ko se zberemo na Škofijah in zaženemo živ žav ter se odpravimo na raziskovanje. Krdelo in četa najpogosteje v Plavski potok ali okolico, popotniki pa križem kražem po bližnji in daljni okolici pa tudi v zamejstvu.

Pozimi, spomladi in poleti se odpravimo na tabore, ko odpotujemo v razne kraje po Sloveniji. Tam odkrivamo in spoznavamo nove ljudi, njihove navade in običaje ter predvsem naravo in okolje.

Zakonska skupina

Leta 1992 je bila ustanovljena zakonska skupina, v katero so ves čas vključeni tako zakonski pari iz naše kot tudi iz sosednje ankaranske župnije. Že skoraj deset let je v njej šest istih parov, iz vsake župnije po trije.

Zakonska skupina se srečuje enkrat mesečno ob nedeljah popoldne, običajno v župnišču tiste župnije, iz katere je zakonski par, ki takrat pripravi temo in vodi srečanje. Pravzaprav so to družinska srečanja, saj pride z nami kar nekaj naših otrok, ki jih je vseh skupaj devetnajst, od predšolskih malčkov pa do študentov. Otroci se veselijo druženja in igre v času, ko se starši v zakonski skupini pogovarjamo, hkrati starejši otroci čuvajo mlajše, najmlajši pa se nam pridružijo v naročju svojih staršev.

Na srečanjih, kjer sodeluje vsakič tudi eden izmed naših župnikov, po uvodni molitvi premišljujemo in se pogovarjamo o odlomku iz Svetega pisma, ki je v zvezi s temo, ki jo nato obravnavamo.

Pogovori v zakonski skupini nam veliko pomenijo. Pomagajo nam graditi oziroma poglabljati medsebojne odnose, spodbujajo k rasti osebne vere in k bolj poglobljenemu verskemu življenju v naših družinah. Ker se teme oziroma pogovori velikokrat dotikajo tudi vzgojnih vprašanj, nam je izmenjava mnenj in izkušenj v veliko pomoč tudi pri vzgoji otrok.

Uradnemu delu srečanja sledi še družabni del, ko se spomnimo tudi rojstnih dni članov družin, ki praznujejo v tistem mesecu. Ob koncu leta pa vse družine preživimo nekaj dni skupaj.

Pomembnejši dogodki v 50-letni zgodovini župnije

- 1. september 1960 ustanovitev župnije
- Ob 1. obletnici ustanovitve nove župnije so vodili salezijanci tridnevnico (21.-24. septembra 1961); ob zaključku je prišel tudi msgr. Albin Kjuder - administrator
- Župnija dobi leta 1965 stalnega župnika Franca Prelca
- V letu 1965 je bil dograjen zvonik cerkve Kristusa Kralja na Srednjih Škofijah
- Leta 1966 je orgelski mojster Janez Jenko popravil orgle in dodal ventilator na motor; v župnijo je prišla nova organistka Erminija Furlanič
- Pri polnočnici sodeloval mladinski pevski zbor 25. 12. 1966
- Začela se je prenavljati cerkvica sv. Mateja, ki naj bi se preuredila v župnijski urad in veroučne učilnice; prenovo so ovirali državni organi, ki so cerkvico želeli podreti in narediti telovadnico; na pomoč je prišlo Spomeniško varstvo iz Pirana, ki je zahtevalo, da se zunanjost ne sme spremeniti
- 1972 (14. 3.) preimenujejo župnijo sv. Mateja v župnijo Srca Jezusovega; na željo župljanov župnije Škofije je župnik Anton Hribernik zaprosil Škofijski ordinariat v Kopru, da bi spremenili glavnega zavetnika župnijske cerkve in župnije; kongregacija za bogoslužje v Vatikanu je ugodila prošnji župljanov in župnika z dekretom 14. marca 1972 tako, da »ima v bodoče tako župnijska cerkev na Škofijah kakor tudi sama župnija namesto sedanjega zavetnika svetega Mateja, apostola, novega zavetnika: Presveto Srce Jezusovo«

- 1972 je župnija odkupila hišo za novo župnišče in zemljišče (Sp. Škofije 55) od Erminije Kolarič. Leta 1974 pa je dokupila vinograd ob župnišču
- 1975 je bil v župniji ljudski misijon, ki so ga vodili lazaristi
- 1982 (3. 10.) je Stanislav Hočevar blagoslovili kip Mariji Pomočnice
- 1983 je bila prenovljena dvorana in sezidana garaža; na Tinjanu je bila popravljena streha na cerkvi in fasada cerkvene hiše
- Za mladinska srečanja je prihajal iz Ankarana kaplan Mirko Rakovnik 1983-1985
- 29. 9. 1985, 25-letnica župnije, slovesnost je vodil Jože Vidic, župnik v Cerknici
- 1986 je župnik Franc Stritar sprejel v soupravo župnijo Osp
- Leta 1987 je bil dograjen zvonik župnijske cerkve po načrtih ing. arh. Jožeta Kregarja (18. 10. 1987 - blagoslovitev)
- 20. novembra 1988 je bila slovesnost ob 50-letnici cerkve Kristusa Kralja na Zgornji Škofiji; za to priložnost je bila obnovljena zunanjost in notranjost cerkve; slovesnost je vodil škof dr. Janez Jenko
- Po prenovitvi prezbiterija je 25. oktobra 1992 msgr. Metod Pirih posvetil cerkev, oltar, ambon in krstni kamen
- 1989 spomladi so na Plavjah prenovili cerkveno fasado in streho; prepleskana je bila tudi notranjost in popravljene freske (Ciril Jerič)
- Obnova fasade na župnijski cerkvi in nakup bakrenih žlebov 1989
- 1990 je Fedor Štokavs oktobra naredil fasado na stari cerkvici in garaži

- 1994 začne izhajati župnijsko mesečno glasilo Matejev prehod
- Začetek skavtov 1995 (skupina volčičev).
- 1995 so na Plavjah obnovili kapelico in 1996 priskrbeli nove digitalne orgle
- 1996 so obnovili in blagoslovili vaško kapelico na Drugi Škofiji
- 1996 so priskrbeli nove digitalne orgle za župnijsko cerkev, ki so najprej stale v prezbiteriju
- 1997 so obnovili kor in odstranili stare orgle
- 2001 nov krstni kamen (Maks Fojkar)
- 2002 začetek obnove župnišča
- 2003 prvič oratorij
- 2004 elektrifikacija zvonov na Plavjah

Pripravil: Štefan Krampač s sodelavci
Izdala župnija Škofije
Škofije, september 2010
Lektoriranje: prof. Stanislav Duh
Priprava za tisk in izvedba Salve d.o.o., Ljubljana